

СТАНОВИЩЕ

ОТНОСНО ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОНС „ДОКТОР“

от доц. д-р **Блага Иванова Благоева**, УНСС, факултет „Международна икономика и политика“, катедра „Политология“; научна специалност: 05.11.02. Политология

Автор на дисертационния труд: **Илияна Андонова Петрова**

Тема на дисертационния труд: **„Модел за оценка на политическата ефективност на Министерския съвет на Република България в периода 1997г.-2013 г.“**

I. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният за защита дисертационен труд е без съмнение актуален за политическата теория и практика. Нещо повече. На анализ са подложени процеси, които представляват широк обществен и научен интерес. Ето защо се изисква смелост от всеки млад изследовател в решението да анализира почти текущи процеси в изпълнителната власт и да предложи модел за оценка на политическата ѝ ефективност. Изисква се систематичност на мисленето, обзор на голямо количество данни, синтез на различни, често противоположни теории и най-важно – запазване на позицията на обективен изследовател.

Темата на изследването е коректно формулирана – налице е пълно съответствие между заглавие и съдържание на дисертационния труд. Заедно с посоченото, изследването се отличава с балансирано съчетаване на теоретични познания и умения за практически анализи.

В съдържателно отношение изследването на И. Петрова се характеризира с прецизност на анализа, логично изложение, свободна интерпретация на тези и авторски мнения, коректност при позовавания и цитирания. Едно от основните достойнства на труда е умелото съчетаване на теоретични постулати и анализи с масив от емпиричен материал, синтезиран и подчинен на общата логика на изследването.

В структурно отношение трудът е балансиран и се придържа към „класическите“ модели на подобен тип изследвания – увод, четири глави, заключение и използвана литература.

Общият обем на дисертацията – 208 страници отговаря на стандарта. Използваните литературни източници са удовлетворителни като времева актуалност и тематична насоченост. Тук е и първата ми препоръка – би било нагледно, ако използваната литература е представена като списък извън бележките.

Уводът съдържа всички атрибути на дисертационно изследване: коректно определени актуалност, цел и основни задачи; направен е преглед на научните изследвания по анализирания проблем в българската и чуждестранната литература. Прави впечатление, че още с определяне на предмета, обекта и целта на дисертационното изследване, авторът заявява претенцията си за необходимостта от конструиране на модел за оценка на политическата ефективност на българските правителства в изследвания период, в чиято основа да стоят предварително зададени индикатори. Изборът на индикатори е мотивиран.

Обект на изследване „е политическата ефективност на Министерския съвет на Република България в периода 1997г.-2013 г.“. **Предмет на изследването** са „конкретните достижения на отделните правителства в областта на тяхната икономическа и социална политика в посочения период“.

Целта на дисертацията е изследване „съотношението между социално-икономическите ангажименти, които управляващите поемат пред своите избиратели с предизборните и управленските си програми, и степента, в която тези ангажименти биват реализирани в края на съответното управление“.

Използваната **методология** е продуктивна и отговаря на поставената цел и на заявените изследователски задачи.

В Първа глава са изяснени основните категории на анализа като е направено разграничението на **политика, управление, власт** като научен проблем в контекста на мястото и ролята на правителството. Самостоятелно и в логична последователност са разгледани същността и употребата на понятията ефективност, политическа ефективност, индикатори за ефективност. Авторът демонстрира добро познаване на литературата по въпросите, които интерпретира и дава собствено разбиране за политическата ефективност. Изведени са работни индикатори за оценка на ефективността.

Във Втора глава са апробирани изведените от автора индикатори за оценка на политическата ефективност в контекста на дейността на българските правителства. Тук

анализът е подчинен на хронологична последователност, като са анализирани четири български правителства. Акцентът на анализа е да се представи цялостната политическа и икономическа среда, в която правителствата осъществяват мандата си.

Логично в Трета глава е направен сравнителен анализ за постигнатата политическа ефективност на изследваните правителства. Анализът се движи по предварително изведените индикатори и е осъществен коректно, като е подкрепен с множество статистически и емпирични данни. Тук отбелязвам и още едно достойнство на дисертационния труд – текстът е илюстриран с редица таблици, графики и схеми, което го прави по-нагледен и убедителен. Мотивирано е защитен изводът, че нито едно от правителствата не постига изпълнение на предизборните си програми. Този извод би бил още по-пълен, ако анализът се осъществи в по-широкия контекст на влиянието на международни фактори. В глобализацията се свят, в който живеем ефективността на всяка национална политика е зависима и от международната икономическа и социална среда. Разбира се, това е отчетено в труда, но връзките и кореспонденциите биха могли да бъдат по-пълни.

Четвърта глава е с най-голяма доказателствена стойност, защото авторът прави заключения за това какво е нивото на политическа (не)ефективност на всяка от анализираниите правителствени политики. Направен е количествен и качествен анализ на получените резултати по линията предизборна програма – управленска програма – реални постижения.

ЗаклЮчението отговаря на изискванията, като съдържа основните изводи от авторския анализ и маркира приносните моменти.

II. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам посочените от докторант И. Петрова *приноси* на дисертационния труд, а именно: 1) използвана е иновативна методика за оценка на политическата ефективност; 2) осъществен е подбор и е обособена компактна група социално-икономически индикатори, позволяваща обективна и комплексна оценка на политическата ефективност на всяко едно правителство с пълен управленски мандат; 3) създаден е цялостен модел за оценка на политическата ефективност на правителствата; 4) обработен и систематизиран голям обем от статистически и емпирични данни по темата.

III. Критични бележки и въпроси

Нямам формално основание за отправяне на съдържателни критични бележки към рецензирания дисертационен труд.

Позволявам си да отбележа, че неприятно впечатление прави наличието на буквени и стилистични грешки, които авторът не е отстранил от ръкописа.

И един въпрос – според дисертанта има ли отношение към оценката на политическата ефективност характерът на политическата култура – национална и управленска?

IV. Оценка на автореферата

Авторефератът съдържа необходимите елементи и информация, които съответстват на/ и адекватно отразяват съдържанието на дисертационния труд. Тук също имам една бележка – не е приложена справка за минимален брой публикации, свързани с темата на дисертацията.

V. Заключение

Дисертационния труд на Илияна Петрова съдържа достатъчно научни и научно-приложни резултати. Съдържанието доказва, че докторанта притежава способности за самостоятелни научни изследвания.

Качествата на дисертационния труд ми дават основание да заключа, че той в пълна степен удовлетворява изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане.

Убедено предлагам на научното жури да присъди на Илияна Петрова научната степен „доктор“ по научната специалност „Политология“.

Подпис:.....

10.10. 2021 г.

доц. д-р Блага Благоева